

Borgerinvolvering i rehabilitering – et ideal?

10. Årlige Rehabiliteringskonference

Torsdag d. 23. november 2017, Nyborg Strand

Rehabiliteringsforum Danmark

MARSELISBORGCENTRET

Program

Kl. 09:00 - 09:30 Registrering - Kaffe/the og brød

Kl. 09:30 – 12:20 **Plenum:** *Klods Hans for Viderekomne faciliterer dagen.*

Kaffepause
undervejs

Rehabilitering og den autonome borger

v. Freddy Nielsen, Rehabiliteringsentreprenør og medlem af bestyrelsen i Rehabiliteringsforum Danmark

Borgerens indefra-perspektiv og det fagprofessionelle udefra-perspektiv

Refleksioner på tværs af somatik, psykiatri, regionale og kommunale indsatser.
v. Finn Blickfeldt Juliussen, Specialkonsulent, projektleder, Socialstyrelsen.

Motivation og empowerment som vigtig faktor?

Beskæftigelsesindikatorprojektet: betydningen af sagsbehandlers tro til kontanthjælpsmodtageres muligheder.

v. Michael Rosholm, Professor, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet.

Dilemmaer i involveringsdiskursen

Korrekt sprogbrug anno 2017 med spot på hverdagens inddragelsesdilemmaer.

Konkrete måder at arbejde med involvering på

Borgerperspektivet som driver for fælles ledelse på tværs af sektorer.

v/Kirsten Engholm Jensen, projektleder og Trine Naldal, projektleder, Borgerdesign

Åben Dialog – når borgeren inddrager sit netværk

v/Marianne Balleby, konsulent, DEFACTUM

KUBE- modellen: virkninger af borgerinddragelse på individuelt, organisatorisk og samfundsmæssigt niveau.

v/Susanne Terkelsen, lederkonsulent, Esbjerg Kommune

Redskab til aktiv patientinvolvering i praksis

v/Charlotte Ibsen, ph.d. studerende, DEFACTUM

Randers kommunes App ”BORGERFORLØB” - Bruges til involvering af borgere i deres neurorehabiliteringsforløb samt deres tværfaglige neurorehabiliteringsplan.

v/Anne-Britt Møller Roesen, forløbskoordinator for senhjerneskadede/fysioterapeut

Brugerkonsulent i DEFACTUM - hvad vil det sige? Og hvad betyder det for borgerinvolvering?

v/Gry Trust Mertz, brugerkonsulent, DEFACTUM

Kl. 12:20-13:30 Frokost

Kl. 13:30-15:00

Spor 1:

Modeller og redskaber i borger/pårørendeinddragelse

Dette spor vil præsentere og give mulighed for diskussion og overvejelser om forskellige konkrete modeller og redskaber, og hvordan disse anvendes, så der opnås størst muligt og mest optimalt samarbejde mellem professionelle og borgere i rehabiliteringsprocesser.

- Borgerdesign – en metode og tilgang udviklet i samarbejde mellem Aarhus Kommune og Region Midtjylland vil blive præsenteret og drøftet. v/Kirsten Engholm Jensen, projektleder og Trine Naldal, projektleder, Borgerdesign.
- Esbjerg Kommune præsenterer nyt praktisk og anvendeligt artefakt i forhold til at se

Kaffepause
undervejs

virksomheden af brugerinddragelse på det individuelle, organisatoriske og
samfundsmæssige niveau. v/Susanne Terkelsen, lederkonsulent, Esbjerg Kommune,
Sundhed og omsorg.

Spor 2: Kritisk blik på "møder" i rehabiliteringsforløb og graden af reel involvering

I mødet mellem professionelle og borgere bliver det ofte meget tydeligt om der lægges op
til en reel involvering og samarbejde. Dette spor vil stille skarpt på konkrete
mødesammenhænge, tænkning om målsætning samt overvejelser om
inddragelsesperspektivet, og hvordan det fremstår f.eks. i forhold til borgere med demens.

- a) Mødet i ressourceforløb og rehabiliteringsteamet. v/Carsten Timmerby, international
koordinator, og Jeanette Lau Fisker, lektor, Socialrådgiveruddannelsen UC Syd
- b) Rehabilitering, demens og inddragelsesperspektivet, hvordan ser det ud? v/Jette
Thuesen, forsker, Videnscenter for Rehabilitering og Palliation.
- c) Mit mål, jeres mål? Refleksioner fra observationer ved målsætningsmøder. v/Merete
Tonnesen, konsulent, DEFACTUM.
- d) Målsætning i rehabiliteringen af mennesker med afasi – erfaringer fra logopædisk
praksis. v/Helle Langborg Hejssel. Cand. mag. audiologopæd og Sydelle Marie Lochert
Holmgaard, M. App. Sc. (Speech Pathology), IKH

Spor 3: Hvem inddrager hvem og hvordan?

De centrale emner, som vil blive behandlet på dette spor er – med udgangspunkt i praksis
– motivation som drivkraft, behovsvurdering som en måde at skabe involvering, borger til
borger som motivationsfaktor.

- a) Hvordan sikres borgerens motivation til at indgå i en rehabiliteringspraksis?
v/Torben Pehrsson, jobkonsulent og Peter Due, jobkonsulent, Handicapidrættens
Videnscenter.
- b) Åben Dialog – når borgeren inddrager sit netværk. v/Marianne Balleby, konsulent,
- c) Peers og rehabilitering, Gry Trust Mertz, brugerkonsulent, DEFACTUM.
- d) Behovsvurdering en god måde at høre borgerens stemme på – gælder det også i
praksis? v/Henriette K. Rossau, videnskabelig assistent, REHPA.

Kl. 15:00-15:45

Plenum

Replik på borger, pårørende samarbejdet

v. Mogens Hørdér, Professor, Dr Med., Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk
Universitet

Afrunding ved Klods Hans for Viderekomne

Kl. 15:45-16:00

Tak for i dag v. Rehabiliteringsforum Danmarks bestyrelse

Kl. 16:30

Generalforsamling – Rehabiliteringsforum Danmark

Ret til ændringer i programmet forbeholdes.

Praktiske oplysninger

Formål

Idealet om borgerinvolvering i rehabilitering er ikke nyt, og alligevel drøfter vi det igen og igen. Hvorfor? Fordi det er svært i praksis? Dilemmafyldt? Det er nemmere at "gøre for" end "gøre med"? Derfor vil vi på dette års rehabiliteringskonference stille skarpt på idealet om borger som involveret, deltagende, motiveret, inddraget, selvhjælpende, autonom. Vi ser på borgers valg af fagprofessionelle, på samskabelse og på rehabiliteringsbegrebets betoning af borger som erfaringsekspert med et indefra perspektiv.

Målgruppe

Konferencen henvender sig til alle, der beskæftiger sig med rehabilitering og ønsker opdateret praksisviden. Det kan være fagpersoner, ledere og beslutningstagere fra kommuner og regioner, forskere, undervisere samt ledere og medarbejdere i styrelser, faglige organisationer og brugerorganisationer.

Tid og sted

Torsdag den 23. november 2017, kl. 09.00 – 16.00 (programmet starter kl. 9.30)
Hotel Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg.

Pris

Prisen for deltagelse kr. 1.495 - inkl. forplejning og materiale.

Yderligere information

Praktiske spørgsmål vedr. konferencen kan rettes til:

Sekretær Inger Hornbech, tlf.: 7841 4440, mail: inger.hornbech@stab.rm.dk

Tilmeldingsfrist

Tilmelding kan ske på www.rehabiliteringsforum.dk

Tilmeldingsfristen er mandag den 13. november 2017.

Arrangører

Rehabiliteringsforum Danmark i samarbejde med MarselisborgCentret.

Detaljeret program

Kl. 09:00 - 09:30 **Registrering - Kaffe/the og brød**

Kl. 09:30 – 12:20 **Plenum: Klods Hans for Viderekomne faciliterer dagen.**

Rehabilitering og den autonome borger

v. Freddy Nielsen, Rehabiliteringsentreprenør og medlem af bestyrelsen i Rehabiliteringsforum Danmark.

Borgerens indefra-perspektiv og det fagprofessionelle udefra-perspektiv

Refleksioner på tværs af somatik, psykiatri, regionale og kommunale indsatser.
v. Finn Blickfeldt Juliussen, Specialkonsulent, projektleder, Socialstyrelsen.

Motivation og empowerment som vigtig faktor?

Beskæftigelsesindikatorprojektet: betydningen af sagsbehandleres tro til kontanthjælpsmodtageres muligheder.

v. Michael Rosholm, Professor, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet.

Med udgangspunkt i BeskæftigelsesIndikatorProjektet analyseres vigtigheden af sagsbehandlerens indsats, og især fokuseres på vigtigheden af at tro på, at borgeren nok skal få succes med at finde beskæftigelse. Resultaterne har betydning for både organisering af arbejdet med borgeren, de redskaber man har mulighed for at anvende, og disse implikationer diskuteres også.

Dilemmaer i involveringsdiskursen

Korrekt sprogbrug anno 2017 med spot på hverdagens inddragelsesdilemmaer.

Konkrete måder at arbejde med involvering på

**Kaffepause
undervejs**

Kl. 12:20-13:30 **Frokost**

Kl. 13:30-15:00

Spor 1:

Modeller og redskaber i borger/pårørendeinddragelse

Dette spor vil præsentere og give mulighed for diskussion og overvejelser om forskellige konkrete modeller og redskaber, og hvordan disse anvendes, så der opnås størst muligt og mest optimalt samarbejde mellem professionelle og borgere i rehabiliteringsprocesser.

- a) **Borgerdesign – en metode og tilgang udviklet i samarbejde mellem Aarhus Kommune og Region Midtjylland vil blive præsenteret og drøftet.**
v/Kirsten Engholm Jensen, projektleder og Trine Naldal, projektleder, Borgerdesign.

Vi præsenterer metoden At borgerdesigne. Vi samarbejder ligeværdigt med borgerne som erfaringseksperter og bruger borgerperspektivet som *driver* for strategisk ledelsesudvikling i det tværsektorielle (sundheds)samarbejde. Ledere på tværs af sektorer får en dybere forståelse for et liv med sygdom og kan derfor kombinere borgernes ønsker og behov med systemets muligheder. En vigtig del af metoden er de ligeværdige partnerskaber.

- b) **Esbjerg Kommune præsenterer nyt praktisk og anvendeligt artefakt i forhold til at se virkningen af brugerinddragelse på det individuelle, organisatoriske og samfundsmæssige niveau.**

v/Susanne Terkelsen, lederkonsulent, Esbjerg Kommune, Sundhed og omsorg.

Der præsenteres et nyt artefakt, "KUBE-modellen", som er et akronym for Kvalitet og Udvikling igennem Borgerinddragelse og Empowerment. KUBE-modellen er en inkluderende model for virkninger af borgerinddragelse på såvel individuelt, organisatorisk som samfundsmæssigt niveau. Med udgangspunkt i Esbjerg-modellens brugerinddragende værktøjer og kulturforandringen i den patientrettede forebyggelse i Esbjerg Kommune er indsigter og erfaringer løftet op på et højere niveau i KUBE-modellen.

Spør 2: Kritisk blik på "møder" i rehabiliteringsforløb og graden af reel involvering

I mødet mellem professionelle og borgere bliver det ofte meget tydeligt om der lægges op til en reel involvering og samarbejde. Dette spor vil stille skarpt på konkrete mødesammenhænge, tænkning om målsætning samt overvejelser om inddragelsesperspektivet, og hvordan det fremstår f.eks. i forhold til borgere med demens.

- a) **Mødet i ressourceforløb og rehabiliteringsteamet.**

v/Carsten Timmerby, socialrådgiver MR og lektor, og Jeanette Lau Fisker, socialrådgiver MS og lektor, UC SYD Socialrådgiveruddannelsen

Oplægget byder på en præsentation af en undersøgelse af praksis på de lovpligtige rehabiliteringsmøder på beskæftigelsesområdet i fire danske kommuner og en analyse af de udfordringer denne praksis betyder for de berørte borgere og deres pårørende. Derudover vil der blive givet bud på, hvordan kommunerne kan ændre deres tilgang til møderne, ved at arbejde med afvikling af møderne, engagement hos borgerne i deres forløb og inddragelse af pårørende og civilsamfund i den kommunale virkelighed.

- b) **Rehabilitering, demens og inddragelsesperspektivet, hvordan ser det ud?**

v/Jette Thuesen, forsker, Videnscenter for Rehabilitering og Palliation.

En række studier af rehabilitering ved demens betoner vigtigheden af brugerinddragelse, skræddersyede forløb og individuelt tilpassede interventioner. To igangværende litteraturstudier samt en igangværende kortlægning af praksis for rehabilitering ved demens i Danmark vidner imidlertid om, at brugerinddragelse i rehabilitering ved demens er et relativt uudforsket felt og praktiseres på forskellige måder og i forskelligt omfang. I præsentationen indgår fund fra de to litteraturstudier og fra kortlægning af praksis i Danmark.

- c) **Mit mål, jeres mål? Refleksioner fra observationer ved målsætningsmøder.**

v/Merete Tonnesen, konsulent, DEFACTUM.

Målsætning er en central del af et rehabiliteringsforløb; det er her, patientens eget perspektiv for håb om en fremtidig tilstand kommer til syne. Målene er med til at udstikke en plan for forløbet. Mine feltstudier om målsætning viser imidlertid, at det er lidt af en kunst at sætte mål. Meget influerer processen, og dilemmaer er tydelige, blandt andet hvis mål sættes, i sidste ende, "mit, jeres"?

d) **Målsætning i rehabiliteringen af mennesker med afasi - erfaringer fra logopædisk praksis.**

v/ Helle Langborg Hejsel. Cand. mag. audiologopæd og Sydelle Marie Lochert Holmgaard, M. App. Sc. (Speech Pathology), IKH.

Når man har afasi, er det svært at deltage i en samtale. Det er endnu sværere at beskrive egne kommunikative vanskeligheder og ligeledes svært at kommunikere, hvilke mål man gerne vil arbejde hen imod. For at støtte målsætningsproces og evaluering bruger vi materialet "The aphasia impact questionnaire*", som vi har oversat til dansk. Vi vil præsentere dette redskab og fortælle om vores erfaringer.

Spor 3:
Hvem inddrager hvem og hvordan?

De centrale emner, som vil blive behandlet på dette spor er – med udgangspunkt i praksis – motivation som drivkraft, behovsvurdering som en måde at skabe involvering, borger til borger som motivationsfaktor.

a) **Hvordan sikres borgerens motivation til at indgå i en rehabiliteringspraksis?**
v/Torben Pehrsson, 360° jobkonsulent og Peter Due, 360° jobkonsulent, Handicapidrættens Videnscenter.

Frivillighed, fællesskab og selvvalgt fokus

I dette oplæg kan du høre om Handicapidrættens Videnscenters udvikling af rehabiliterings praksis med udsatte grupper, herunder veteraner med PTSD og personer tilkendt resurseforløb.

Med frivillighed fra start til slut og fællesskabsdannende internater som platform, opbygger borgeren sin tillid til at kunne tage beslutninger i samarbejde med andre. Dette sammensatte forløb gør, at borgeren selv vælger fokus og selv kan skifte retning undervejs. Valgene strækker sig fra, helt enkle daglige udfordringer til valg af job/uddannelse og alt der ligger imellem.

b) **Åben Dialog – når borgeren inddrager sit netværk.**
v/Marianne Balleby, konsulent.

Åben Dialog muliggør, at borgeren inddrager sit private og professionelle netværk. Afprøvninger i flere kommuner viser, at der er noget virkningsfuldt ved tilgangen – som dog er udfordrende at definere og implementere.

c) **Peer og rehabilitering.**
v/Gry Trust Mertz, brugerkonsulent, DEFACTUM.

Jeg vil gerne snakke om både peer-to-peer ansættelser (medarbejdere, der har direkte bruger/borger/patientkontakt) og om konsulentrollen, hvor man i højere grad arbejder med systemrecovery, dvs. bidrager med sparring til fagprofessionelle kolleger omkring, hvordan man sikrer kontinuerligt fokus på borger/bruger/patientperspektivet, når man

arbejder med recovery og rehabilitering. Hvad dækker peerbegrebet? Hvordan kan psykiatri, somatik og socialområdet lære af hinanden på dette område? Hvordan sikrer man det optimale udbytte af en peeransættelse, uanset funktionsbeskrivelse?

d) **Behovsvurdering en god måde at høre borgerens stemme på – gælder det også i praksis?**

v/Henriette Knold Rossau, videnskabelig assistent, REHPA.

Oplægget vil behandle anbefalinger vedrørende behovsvurdering sammenholdt med viden om faktisk praksis på området, indhentet igennem en kortlægning af kræftrehabiliteringsindsatsen på hospitaler og i kommuner. Én ting er hensigt – hvordan er den egentlige praksis i rehabiliteringsindsatsen i Danmark?